

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЪ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издавателъ Любомиръ П. Ненадовићъ.

Овај листъ излази Вторникомъ и Петкомъ. Цена му е годишна безъ завитка 14. цв. а полгод. 7 цв. — са завиткомъ по' цв. на по' год. скупљ. Ко жели у Београду да му се носи кући а не у дућанъ или у канцеларию по' цв. на пола год.

МЕСОЋЕ.

Гди годъ кои свирачъ садъ имаде,
Свакѣй дува весело у гайде.
Накривѣо главу, подвикуе
Одъ радости и онъ подскакуе.
Око нѣга коло се окреће —
Нико болъ ту нежели среће.
На све стране чуе се музика,
Игра, пѣсма и весела вика.
Пола света сада спава дано
А ноћ прати у самомъ играню.

Кадъ музика свира
Нико нема мира.
И старо и младо
Весели се радо.
Сладко винце пије
Итро ногомъ бие.
Старци се подмладе
Незнаду шта раде.
Па и саме слабе
Разиграю с' бабе.
Помисле на младостъ
И на стару радостъ.
И ни една неће
Да се не окреће.

Та слободно нек' се свак' весели,
Нек' ужива што му срце жели.
Нек' пијући пева: „млога лета.“
Ер' е кратакъ животъ овогъ света.
Некъ се смее и нека се шали,
Бригу сваку нек' тиме разгали.
Човек' манъ б' на свету живио,
Да Богъ шалу није оставио.
А лако е, кои само жели
Узрокъ свагда наћи да с' весели.

Имендани и сватови
Крсно име и балови.
Или прстенъ или цвеће,
Ил' почетак' друге среће.
Свакѣй има данъ рођеня,
Свакѣй има данъ крштеня.
Свакѣй свагда нешто нађе
Да проведе животъ слаће.

Да попије коју чашу вина,
Изъ Неготина.

Слободно е капу накривити
И у сваку чашу завирити.
Допушта се уз' све месоеће,
Напити се и опити чешће.
Па съ гайдама и после поноћи
Крозъ чаршию без' фењбра проћи.
Ко годъ знаде да су месоеће
Тай никоме замерити неће.
Свак' ће рећи: певай брате певай,
Без' веселя светъ е овај белай.
Свакъ по своме начину с' весели,
Ал' веселъ сваки е' другимъ дели.
Нико неће — осимъ пијаница,
Самъ у соби потрошити винца.
А у друштву и ко га непије,
И самъ незна како се опије.
Пре вечере докъ недође вино
На свакомъ е балу друштво мирно.
И сви тихо и лепо играю,
Ко яганъци питомо с' владаю.
Полако се оди и говори,
Што с' год' чини разумно се твори.
Али после кадъ вино потече,
И кадъ чаше около прозвече.
Све с' помеша свуд' се вика дигне;
Свакѣй игра како кои стигне.
Кадъ с' попио све редомъ здравице
Поскидаю с' беле рукавице,
И марама с' врата,
Бацы се за врата,
Ту се скаче, ту се игра,
Едно съ другимъ ту се титра.
Ту се пије ту се смие
Ту се туромъ јоште бие.
И онај се ту окреће
Коме се и неће.

„Гледай секо оногъ тамо“

Бака една другой шаће.

„Где шта чини, гледай само,

„Ону полку како скаче.“

Съ друге стране друге жене

Една другой тио веле:

„Где, како се она смѣши!

Где шта оно двоје раде.

Ципела се оной дреши,

Оной коса съ главе спаде.

Гледай друго оне бруке

Како држе руке.“

Али младость за то и нехае,
Игра игре никако нестае.
Без' послене наоколо тете,
Окомъ прате свака свое дете.

Друга майка задремала,
Гледећ' шта јој ћерка ради,
Да се неразлади.

Игра сврши с', онда свака
Кћери својој трчи майка.
Неда да се вода пије,
Саветује псује бие.

И проклинѣ свогъ живота пола,
Што роди ђавола.
А девојка с' друге стране
Своме драгомъ вређа ране.
Другомъ своју руку пружи,
На првогъ се оногъ тужи.

Другарице за руке с' узеле
Їдна с' другом' свое тайне деле.
Їдна другој ту се џали,
Їдна другој ту се жали.
„И пијани виде люди,
Да се драги на ме лоти,
Али само ћути.
Съ другомъ игра, с' другомъ збори,
Цело вече другу двори.
Али само ћути —
Нека га некъ с' лоти.

„Неверуйте другарице людма,
Неверуйте ништа нѣнимѣ ђудма.
Та нѣјове другѣје су душе,
Кадъ су трезни и кадъ чаше суше.
Ко уздане кадъ е тебе близу,
Другу мисли у томе уздису.
Преко тебе ко на страну гледа
То е права за девојку беда.
Ко ти каже у очи да т' воли,
И за прву игру ко те моли —
То г' е само учтивостъ већъ крајниа
Дотерала до тога ласкана.
Ил' из' дугогъ времена се кочи
Да ти сузе натера у очи.
Да ти срце изъ грудѣй измами,
Па да другој са тиме се џали.“

Момакъ опетъ еданъ другомъ вели:
„Гледай брате, али се нежени.
Нигди срце нек' ти се неприма,
Већъ уживай лепоту очима.
Кромъ лепоте ту ти ништа нема,
Свако чувство спава или дрема.

Девојке су гордельиве
Подсмешљиве ил' стидљиве,
Одвећъ мирне ил' несташне,
Или разкалашне.
Али све су те до едне
Свомъ срцу неверне.
Коя бледи и румени
Та љубавъ промени.
На рукама коя носи
Одвнше претеня.
Той неверуй ти никада,
Она љубавъ меня.

Коя много егленише
Кикоће се и уздише,
Той неверуй, та ти с' руга
Кадъ те мори туга.

Али она што те с' клони,
Ал' те опетъ свуда тражи.
Коя сузе често рони,
Той ти твою љубавъ кажи.
Коя стрепи када дарне
Рукомъ гди у свое тѣло.
То е љубавъ душе стварне
То е срца право дѣло,
Коя съ тобомъ кадъ говори,
У говору своје муца.
О томъ срцу буд' увѣренъ
Да за тобомъ само куца.
Кадъ у друштву образи се
Нѣни свагда зарумене.
Када когодъ твоје име
Неотице опомене,
То су они прави знаци,
А друго е беспослица.
И за младость све е друго
Само чиста дангубица.
Љуби срцемъ чувай устне,
— Док' ти среће часакъ куцне,

Али опетъ женидбе с' окани,
Ратлукъ свакиј с' тим' се утамани.
А најпосле неверуй никоме,
Нити срцу веруй својоме.
Данасъ љубишъ и умирешъ
А сутра е већъ презирешъ.“

Ето шта се на балови ради,
Залобе се или сваде млади.
А стари се чашама наките
И наведу од' ябука пите.
Ал' и млади дужни неостану
После игре сви чаше спопадну.
Кралѣвићу Марку они слѣде,
И почесто у таванъ погледе.
Пию — али, када са клавира
Неша-полку Калаузъ засвира,
Онда опетъ све се то окреће,
Нико тада мировати неће,
Или ческа она нова полка
Што се зове свуда: „хезка холка.“
Кадъ музика одъ сто жица
На игру засвира.
Сваки момакъ и дѣвица,
Младость профитира.
И играюћ' безъ одмора
Дочека се зора.

Кодъ момака мода чудновата,
Срце свакогъ одъ сувогъ е злата
Їрбо љубавъ права кодъ нѣи ћути
Свакиј лети гди се злато жути.
У дукате коя се обниже
За нѣомъ свакиј гледа и уздише.
Љубавъ, то су мале ствари
За новце се сада мари.
Љубавъ то е форма само,
Коя выше нетребамо.

То е проста мода стара,
 Саде е мода доста пара.
 Коя има блага
 Свакоме е драга.
 Та златно е ово време
 У комъ сада мы живимо.
 Кадъ и срце наше само
 Све по злату мы меримо.

Млоги ли се сбогъ балова жене,
 Али млога сбогъ балова вене.
 Вене ядна, кашлѣ и издише,
 Зато што е играла сувише.
 Ал' на балу то се незна,
 Већъ се игра и окреће.
 И девојка млада лепа
 Никомъ корпу дати неће.
 Тек' што седне другій дође
 И играти съ ньоме поће.
 Ахъ коя е богата и лепа,
 Ђданъ пусти а другій е шчепа.
 Целе ноћи имаъ мира неће.
 Него се окреће.
 Залудъ майка за ньомъ лети
 Залудъ виче, залудъ прети
 И бадава псуе,
 Кћи ништа нечуе.
 Та младостъ е у животу една,
 У весело свакиј нек' іой слѣди.
 А игра е тек' младости вредна,
 Ал' здравля невреди.
 Благо оной коя уме
 Умерена свагда бити,
 Коя знаде кадъ се треба
 Одъ играња одморити.
 Младе прси у девојке,
 То су као летња роса,
 После игре нек' попие
 Чашу воде то е доста.
 Па кадъ умре, играчи са бала,
 Некажу іой фала.
 Млога майка у Марту месецу,
 Цвеће бере савія у венцу,
 Сузе рони венаць плете,
 Да га на гробъ мете.
 Млади момцы, другачій су,
 У играню полячи су.
 Одморити незнаду се
 Надиграти недаду се.
 Та съ мачванкомъ балови се сврше
 У мачванки момцы ноге крше,
 После тога дай шампанѣрѣ
 Дай токаерѣ ближе.
 Сбогомъ оstay о памети,
 Нетребашъ ми выше.
 Ђдну чашу, другу чашу
 То су прве жеднице.
 После тога изкрећу се
 Преко волѣ здравице,
 „И све у капъ, и сви у капъ“
 Тое онда лозинка,
 Ко е луђий и пияйй
 Том' е већа и дика,

И узору када се растаю,
 Са „лаку ноћъ“ редомъ се праштаю.

И ноћъ прође, и веселѣ прође,
 И мамурлукъ рано зоромъ дође.
 Стомакъ гори удри воду ладну
 У мешину гладну.

Кисео купусъ изъ Фучіе,
 И краставцы изъ туршіе
 То е с' чимъ се людій лече
 Кадъ пію сво вече.
 Глава л' боли? онда криве вино,
 Зашто юче ніе было мирно.
 Што изъ флаше да куля на полѣ,
 И у гушу да иде безъ волѣ.
 Млоги момакъ тако животъ води,
 Али ништа то нѣму нешкоди
 До по гди што, у главу му звекне,
 И уздишуѣ' по кад' када рекне:
 „Боже светый, кадъ ће двадестъ шестый.“
 Невес'о е кад' се дуга сети.
 А девојка сутра невесела
 Побледила к'о ружа увела.
 Из' постелѣ свою майку зове;
 „Јо майко, мене прси боле.
 Нешто тешко стои ми на души.
 Клонула самъ — езыкъ ми се суши.“
 Мати само раменима слегла:
 „Ништа кћери вальда си озебла.“
 По лекара шалѣ, тражи лека,
 Докторъ каже: „Нека піе млека.“

ДОМАЉЕ НОВОСТИ.

— Млоги непрестано чуде се зашто овако полако и по мало у нашемъ отечеству расте брой жителя. И од' толико година неможе никако да се умложи да насъ буде тданъ милионъ. Млоги налазе такве узроке којима се неможе веровати. Наравна стваръ да има доста узрока. Зато ја се надамъ да ће бити мило читательима Шумадинке, ако о томъ важномъ предмету што проговоримо. Но пре свега да видимо станѣ броя и годишнѣгъ прираштаја. У нашемъ отечеству има свега жителя 850. хиљада, одъ тій 850. хиљада рођено е у 1848. години мушкій: 18,485. — женски: 16820. венчано е 11048. — умрло е мушки: 12709. женски 11048. — У години 1849. рођено е: мушки: 15895. — женски: 14551. — Венчано е: 9705. — Умрло е мушки: 15622 — женски: 12784. У години пакъ 1850. рођено е мушки: 18333. — женски: 17214. — Венчано е: 9932. Умрло е мушки: 14133 — женски: 12519. — Изъ тога извода дакле можемо видити да се за ове три године 22,483. душе више родило него што е умрло. И тако дакле свакиј 10. година нарасте брой жителя у Србиј 224,830. — Но све године нису тднаке, неке године остане више а неке мањ, и као што можемо по овим' трима годинама примѣтити, сваке године све е већий брой оны што се роде него оны што умру. Ђрбо у години 1848. 11,548. душа више се родило него што е умрло. У години 1849. 2040. А у години 1850: далеко е већий брой према 1849. године трбо се родило свега: 35547. а умрло е: 26652. дакле 8895. више се родило него што е

умро. За ону годину, што ние плодна была као ова последня, највише е то узрокъ што е онда колера траяла, и поредъ колере јоште срдоболя, коя кодъ насъ у равной мери готово затире. А за цело томе ние узрокъ што шљиве нису оне године родиле. — Ратъ неможе нигда умалити брой жителя у каквой земљи, тако као каква зараза и болестъ, ербо у рату гину само одрасни люди, а жене остаю на опетъ децу рађаю, и деца расту. Али болестъ мори све съ реда, а особито деце болести умалюю брой жителства. Докъ ние у Србији было тай обичай да се деца пелцую, јоштъ е маньи брой прираштена быо. Но осимъ болестей кое едан'путъ у десетъ година дођу, има другий узрока, кои су непрестано у нашемъ народу, и одъ чега више се света затире него одъ колере. А то е безъ сваке сумњѣ нашъ домаћий животъ на селу. Да говоримо прво о кућама гди нема соба; те су куће обично одъ брвана (одъ греда) на кући су двоя врата, на среди куће огњиште и ватра. Съ кое годъ оћешъ стране ветаръ дува, око ватре обично спаваю люди и одрасни деца, све слабо обучено и покривено, кадъ се из'ютра пробуде снегъ навесао крозь сваку рупу у кућу, ербо у кућама редко су гди брвна едно съ другимъ склопљена, да се неможе између њи провидити, шта више на многимъ местима тай е обичай, да оставе навалице раздалеко брвно одъ брвна, кое ће се после само слећи. Садъ представите себи еднога човека, жену или дете, кадъ се у таквой кући зими разболе; ели могуће да десетый оздрави. Лежи поредъ ватре, валякъ подъ главомъ, гунѣмъ се покрио, на пољу мразъ, и який ветаръ леденикъ дува, кадъ га нужда притера мора онако болестанъ и безъ альина да изађе на мразъ изъ куће; и ако не босъ а оно у чарапама баремъ 30. корака да се уклони одъ куће. Та да е одъ челика мора умрети. — Садъ да видите чуда, у оной кући коя има собу и зими ложе, и у нъой спаваю; јоштъ већма умиру люди, а особито деца; ербо натрапо пуну фуруну дрва тако, да се сви лончићи у фуруне свуноћ црвене, па у таквой соби спава њи 7 а на много места и десетъ. Фуруна велика, соба мала и ниска, њи много, па се угрее као у паклу. Ноћи зимске дуге, и свакий изъ те вруће собе необученъ у кошуљи, по кадъ кадъ по неколико пута за ноћ, изађе на мразъ, и онако зноява шчепа га зима по се разболе и умре, а укућани незнаду него кажу нагазио на вилино коло, или доцканъ ишао преко поздера и буньшита. Особито одрасна деца страдаю сбогъ вруће собе, ерѣ на селу има доста дрва, па грею собу не за топлоту него за зноенѣ. Млади люди са своимъ женама спаваю по ваятима, гди негори нигда ватра, то може поднети докъ немаю деце, ербо имаю обично добре губере, и безъ ватре угрею се.

Само јоштъ еданъ узрокъ умирања, да напоменемо. Представите себи: роди се дете на селу у средъ зиме. Свако дете кадъ дође на светъ оно е оны први дана и ето тако слабо и нѣжно као да га е краљица родила, ербо како краљичино дете, тако и селячко долазе на овај светъ изъ едне постойбине, гди е клима са свимъ за свакога еднака была. И тако едно дете кое е нѣжно као роса, после краткогъ времена мора мати упртити на леђа, па по највећой зими и ветру носити га читавъ сатъ докъ дође цркви да га крети. Ту наново купаю га у ладной цркви водомъ изъ подъ леда. После крштена кодъ цркве по кадъ кадъ нема гди да се огрее, него о-

петъ дете на леђа па по мразу мора њи кући, и ние чудо ако после неколико дана и жена и дете умру. И онда опетъ село каже: „нагазила на вилино коло.“

То су најглавнији узроци сбогъ кои брой жителя у Србији полако расте; но има и јоштъ другий стотинама, међу којима се може и тай узрокъ навести што се на селу момцы жене одвећ' млади, а девојке удаю старе, а то бива зато, што свака кућа едва чека да ожени когъ момка да иј' буде выше у кући да могу више урадити у пољу. Друга кућа коя има девојку неда јој се удати, докъ е сво село непочне већъ звати осећелицомъ, а то само зато да помаже сбирати летину. Но о свему томе, а особито о домаћимъ средствама, о начину и побольшанню живота, и о болестима, вальда Началницы санитета мысле, стараю се и предлагаю како бы се тима очевиднимъ узроцима помоћи могло. Ербо е за напредакъ обштый целе земљи, и сваке струке заната и радиности у земљи, најнуждије да има доста жителя; а у Србији према другимъ државама могло бы јоштъ троје оволико света рахатъ живити, а за неволю и петъ пута оволико. Ербо у Србији на едну квадратну милю не долази выше одъ 900. душа. А у Енглезкой на едну квадратну милю земљи долази по 5. хиљада душа. У Белгији по 8. хиљада. У Русији по 600. у Аустрији по 3. хиљаде и т. д.

— Изъ Неготина являю намъ да е се више несрећны случаева у прошломъ месецу сбогъ одвећъ великий снегова догодило. Снегъ е на гди коимъ местима быо петъ педли дебео. — Еданъ момакъ лађарский кои е онда быо пошао с' лађе у село Мияиловацъ наћенъ е мртавъ на путу. — Маринка жена Ђорђа изъ Корбаве коя е са две свое кћери у гостима у Врбици была, враћаюћи се затрпа иј' снегъ све троје, но срећомъ буду наћене али полумртве, и две избаве се одъ смрти и поврате, а кћи јој млађа после краткогъ времена представи се.

— У окр. црноръчкомъ Найданъ Вельковић изъ трнавца, украо е одъ свогъ селяка 9. кошница. Но по нѣговой несрећи при краћи уеду га две пчеле за образъ и тако отеченъ образъ изда га буде затворенъ и суду преданъ. (Тай ће доћи у Топчидеръ да еде меда, и да музе краве.)

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Прайске новине являю: да е Императорско-русска академия наука наименовала Г. Вука С. Караџића, познатогъ писателя србскогъ за свогъ коресподентногъ члана у осѣкъ историско-филологични.

— У Паризу место што су досадъ Бунапарту звали само: „Господиномъ“ садъ га већъ почино сви и самы министри звати „милостивымъ господаромъ.“

— За новий французский совѣтъ опредѣлено 25. самы генерала.

— Што е годъ новина у Паризу, све су променуле свое ђуди; и тако сада у Французской републики нема готово ни едни республикански новина.

— Све тавнице у южной французской препуне су незадовольны людий. (Ко е до садъ у тавници быо задовольанъ?)

— Говори се да е царъ аустриский дозволио на молбу Бунапарте, да се кости сына цара Наполеона изъ Беча у Паризъ пренесу.

До садъ изишавши брови немогу се выше добыти. Учр.

великій логоръ быо, ту е преко брда Морава (рѣка) а башъ у брегу Мораве лепа ладна чесма, (Врбица), ту самъ сладостно еданъ сать провео, мораву и полъ преко нѣ мо-треѣи. Ту ручасмо кодъ Кнеза Симе и после два сата одмора идосмо далъ узъ Мораву. (Ту се морава савія на ключъ). Идосмо преко велики брда и богаза, и доѣосмо у вече на брегъ, узвишенный мораве спротивъ Карановца (ово е цѣль нашегъ пута) и ту постависмо нашъ главный квартиръ.

16. Юнія. Творише кнезови разговоръ и чекаше капетана Радича, кои е овди обсажденіе приправляю, и проту Драгачевачкогъ, меѣу тымъ приправа се чинила.

17. Юнія. После полъ дана кренуо се Г. Радићъ съ войскомъ одъ оне стране Мораве, удари на стражу турску, растера, и Мутація комендантъ ужичке нахѣ убіе еднога турчина. На гласъ овы пушакъ подигнуо се савъ логоръ и преѣ преко мораве. Првый кои е на наше предходеѣе вожде случайно ударію, быо е Сгуро турчинъ (ово е наибольій юнакъ и на гласу делія у Карановцу) и ту Сгуру и коня му убію и главу одсѣку и донесу на брегъ. После тога и говеда дотераю и одну црну краву. Овой крави обесе на рогъ главу Сгурину и пусте краву патрагъ, кажу да кадъ е крава съ главомъ ушла у Карановце, да су се подсмевявали говореѣи. „Ао мой Сгуро заръ ти се хать на гарулю окренуо.“ Донесу и оружъ нѣгово, а седло су само другой войсцы показали, пакъ се вратили. Предъ вече смо пренели и главный квартиръ преко мораве, и ту на брегу десномъ мораве ноѣисмо и Богу се молисмо ручасмо и после полъ дана начася обсажденіе Карановца.

ОБСАЖДЕНІЕ КАРАНОВЦА.

Обсада Карановца начася 18. Юнія, кои данъ ту беше отъ поглавара: Господаръ Ђорѣ Петровићъ, Янко Катићъ, Симе Марковићъ, Васа Чарапићъ, Ђуша, Станое Главашъ. Капетанъ Радићъ (овай е обсажденіе распола-гао) Младенъ, прота Драгачевскій, и валѣвскій, Лазаръ Мутапъ, прота Крагуевчакій, Ягодинскій, калуѣера и по-пова доста. Войске было е до 6000. по моему расужде-нію, измеѣу кои до 1000. коньика.

Све у паради приближавали смо се граду и начаша еднѣмъ топомъ бомбардирати. Турцы су се врло тврдо укопали и бранили храбро, потомъ избѣгли у еданъ твр-дый край а прочу часть вароши оставили нашимъ на плѣнь, и грабленіе. Ноѣ сію цѣлу траяло е пуцаѣ съ обе стране, варошь попальна сва, почти кромѣ крепости, и цѣлу ноѣ наши су имали посла.

19. Юнія. У Понедѣльникъ у ютру обновило се наши пушкаранъ и траяло е живо до полъ дана; после полъ да-на опредѣлило се съ наше стране юришь на метеризе турске; но пре него нѣга опишемъ треба намъ мѣсто по-ложенъ Карановца знати. — Карановацъ лежи у лѣпой и пріятной на три стране одъ 1½ сата протегнутой равнины, одъ востока на 1. сать иде се по лепимъ ливадама къ морави. Одъ сѣвера има Ибаръ рѣчицу коя се у Мораву слива. Ибаръ е дубокъ и хитаръ потокъ, и тако одъ сѣверне стране Ибаръ га окружава, а съ десне стране Ибра лепи су воѣнацы на брегови, и ту е была бусія Драгачевачка. Близу Карановца само преко Ибра одъ запада Ужичка нахія до берега 2. сата.

После полъ дана начася юришь, на треѣій ударъ то-па заче се одъ сѣю страна ватра, ударише на юришь, но немогаше шаранпове отети. Турака е много пало а на-

ши е 15. мртви и до 30. ранѣи было. Киша е продолже-ніе юриша прекратила, коя е полъ дана до ноѣи и целу ноѣ велика была. Караѣорѣе потомъ къ вечери прику-чи ближе вароши свое шаторе и чебану, и ту ноѣисмо сви мокри. У полъ ноѣи остависмо Карановацъ и его блиское обсажденіе, и вратисмо се мокри и озебли преко мораве, у стари нашъ квартиръ.

20. Юнія. Съ лѣве стране мораве у логору почину-смо, пушке поправисмо после полъ дана, са неколико ко-няника оде Караѣорѣе преко мораве, наѣоше турке у по-лю, двоицу убилше, и нашъ ни еданъ не рани се.

21. Юнія. Оде Господаръ Ђорѣ у Тополу по топъ и чебану; остави заповестъ да се ништа неопрашта Ка-рановчаномъ; да отима ко шта може, и да се нове об-саднице (пре смо хотели лепымъ начинномъ, и одъ плячке уздржавали смо се) а садъ што ко уплѣни да е нѣгово. После полъ дана отиде Радићъ Драгачевчаномъ за обно-вити обсажденіе.

22. Юнія. Продолжила су се приправленія за обсаж-деніе будуѣе.

23. Юнія. Увече попальне су воденице турске на Ибру.

24. Юнія. Дошао е хаберъ одъ наше да се Ново-пазарски турцы пропусте са женама и децомъ, и пору-чуе да чекамо царево расположенъ.

25. Юнія. Послаше наши Карановчаномъ утѣсне-нымъ гласъ; да ѣй хоѣеду на веру пропустити.

26. Юнія. Доѣе Господаръ Ђорѣ по великой киши у логоръ и съ нѣмъ еданъ топъ одъ 6. фунти барякъ и добоши.

После полъ дана дошли су турцы, изъ Карановца еданъ, и двоица изъ Пазара, и уговорише за исходъ. На-ши искаше цену пропущтєня 115. коня, но они немогаше обеѣати, него повратише се, да друге у вароши пытаю.

27. Юнія. После полъ дана турске гласоноше доѣо-ше съ одговоромъ, да они коня неимаю, него моле, да се онако на веру пропусте и Господаръ имъ изъ свогъ ве-ликодушія дозволи. — Овай данъ весело бы вече у ло-гору, и дошао е Мехмедъ ага изъ Валѣва са своимъ.

28. Юнія. Уговоръ саврши се да на петровъ данъ рано турцы изиѣу. Господару Ђорѣ турцы хата на по-клонъ доведоше, и нѣгову шишану коя е у ноѣи 20. Юн. кодъ Карановца остала и уговорисмо да турцы сви иду, и да ѣй наши 50. момака до Курилова врате.

29. Юнія. Рано устасмо, кадъ се пробуди, лепъ данъ аль вице лепшій логоръ, свудъ ватре гору, свудъ се я-ганьцы пеку, све е весело! онда удари добошь на моли-тву, сви се скуписмо и Богу се молисмо, и послѣ моли-тве едному попу изъ Пазарске нахѣ, кои е турску у Ка-рановацъ носію кнѣигу нама непріятну, предъ целымъ ви-лаетомъ ударише 25. батина, био га е прота Ягодинскій и вице еданъ попъ. — Онда ручасмо, у славу писмо и пуцасмо, кадъ видисмо да се турцы преко Ибра измако-ше пропущтєни, а мы онда сви преко Мораве, и доѣо-смо у Карановацъ око 9. сатѣй изютра. Попалисмо све, само памія оста. — У Карановцу было е 700 куѣа, сада нема ни едне, него све са земљомъ сравнѣно. — Тур-цы су мирно отишли. — После тога вратисмо се у глав-ный квартиръ и ту Богу за побѣду благодарисмо и уз-дравлѣ писмо, и ноѣисмо.

30. Юнія. Около 10. сати. Савъ се логоръ крену, идосмо 2. сата планиномъ по великой киши, и онде се съ

Господаромъ Протомъ, и съ попомъ Павломъ изъ Врела растасмо. Они одоше къ Ужицама, а мы кући свакиъ својој, а самъ я узъ топъ у Палежъ.

1. Юлія. Цѣль данъ путовасмо по кипи, растасмо се съ Господаръ Ђорѣмъ, и я съ Господ. Симомъ кнезомъ ноћи у Врбицы лепомъ селу. И

2. Юлія. Крозь Рапиловиће и Сибницу, лепа села, дођосмо у Боракъ у Симино село на добромъ месту. Ту ужинасмо и написмо се поштено, три топа Гос. Сима избацы. Кућа му е лепо уређена, познае се на млађима да е старешина правый Србинъ. Оданде 1½ сатъ идући дођосмо у Враниће кући Павла Поповића, и попа Димитрија; красни люди, я васъ лако заборавити нећу. Ту я и Госп. Веса изъ Любинића, нашъ капетанъ, и топъ уквартирисмо се, а други наши до 100 момака поделише у село гди 2. гди 3. Описати се неможе како насъ е ово село лепо дочекало. Селяцы су сами долазили и молили насъ къ себи на квартиръ, као браћу утрућену и заслужену. — Сутра када пођосмо, свакиъ е добро благосиља. Таково е село кадъ добра. паметна и радина кнеза и поглавара има као што е Сима и Павле.

3. Юлія. Послѣ раніе пођосмо къ Палежу, 2. сата далеко ту дођосмо, ручасмо у механи, и я писа Госп. Архимандриту Петровићу у писму Г. Капетана Зикића, и описао самъ му на кратко бой Карановачкій, преко попа Марка у Остружницы. После подне кренусмо се, и идо-смо до Звечке 2 сата, до Грабовца 1. до Любинића 3. свега 6. сати, до куће Г. Весе. Ту насъ лепо дсчека Г. Веса и угости, сутра ручасмо, и мени попь Янко показа путъ у Таково ¾ сата одъ любинића. У Таково самъ до-сшао на коњу попу Петру, нѣму самъ се казао, ко самъ, загрлио ме е и полюбіо као свога човека. Кодъ нѣга самъ провео и овај данъ, и 4-тый Юлія пріятно и у свако-якомъ разговорѣ, онъ ме е прелепо дочекао, изпратио, и дао ми е едне чаране (то е овди знакъ особите любви и пріятельства).

5. Юлія. По ручку раставши се съ попомъ Петромъ пођемъ у Врело мојој милој домовини, и дођемъ къ Јо-симу, и ту се съ нѣма излюби: кодъ куће быаше Јо-симъ и Лаза и Јосимова жена Анна, и Павлова жена Ђри-на и 4. деце Јосимове, една девојчица лепа Аннина, и мати Тодора. Ту самномъ многи разговоръ бы, и пи се у здравль свою. — Ту самъ провео у миломъ одмору и дружеству 6. 7. и 8. Юлія. а

9. Юлія. Идо у врелску цркву, ту е было попь Бран-ко и Янко изъ Любинића, попь Павле изъ Врела и Го-сподинъ Веса — а Јосимъ е црквенякъ и цркву лепшу у Србій видіо нисамъ одъ врелске и лепу кућу кодъ цркве за приходнике. Ту ми говорише да будемъ магистеръ, и да бы самъ само услаждению и срца захтеваню слѣдовати могао, то бы самъ воистину учиніо, тако е лепо место и пріятно Врело. — Ту ми стиже кнѣга одъ проте да што брже у Бранковине идемъ, и я такъ после полдне съ Јо-симомъ сѣдавши на конѣ дођо у Бранковину послѣ 4. са-та пута. — Господаръ Яковъ отицао беше са войскомъ на Ужице.

10. Юлія. Оде Господаръ Прота на остружницу и у Земуњъ за ради цебане, и други потребны ствари; а я оста дома, управляюћи кнѣге куда коя надлежи.

М И Р О Ђ И Я.

(Речникъ за животъ.)

Бадњи данъ. На бадњи данъ манъ се кодъ насъ врача него у очи Ђурђевадне. На бадњи данъ — кон по-

кадъ кадъ у очи Божића пада — нема много врачаня, а-ли има доста народны обичая кои су сви готово наликъ на врачанъ. Тай данъ дигне се, обично домаћинъ изъ куће узме сикиру, и већа часть укућана за нѣмъ, и оду у шуму. Изберу еданъ младъ правъ церићъ, и еданъ поч-не сећи, а сви наоколо трче и ватаю иверъ што од' тогъ дрвета одскаче, и редко кои иверъ на землю падне, на-равна стваръ, да по гди кои иверъ удари и у чело онога кои оће да га увати. Потомъ упрте на леђа, и донесу кући, и метну га на ватру. Ђдни окрешу гране, а неки о-ставе све као што е одсеченъ. Онда домаћинъ са томъ истомъ сикиромъ, пре негъ што е што годъ друго секо, дође у воћнякъ и сва челядъ за нѣме. И стане па зама-не што годъ може на ону воћку коя ніе родила тога ле-та; а челядъ запытаю га: „шта ћешъ то?“ а онъ одгово-ри: „оћу да е посечемъ на ватру.“ А они га опетъ пытаю: „А зашто?“ „Ђръ ніе родила овогъ лета.“ Одговори лю-тито домаћинъ. Онда сви окуне га молити, да непосече ту воћку и да ће до године родити. Тада домаћинъ на ту молбу, спусти сикиру, и само мало сецне, и оду на другу воћку, и сваку остави само подъ тымъ уговоромъ ако до године нероди да ће е за цело посећи. Полажай-никъ кадъ дође на Божићъ, а онъ узме угаракъ одъ бад-няка на цара у ватру и благосиља: „колико овде варница, толико ти у стану овчица, у полю волова и кравица; у ульнику кошница и т. д. Увече простре се у сва-кой кући слама, и деца піочу а люди и жене квонћу по слами. Обично ора се еде и куваногъ жита. Неки на бо-жићъ а некій на бадњи данъ, благосиљаю узъ ора. Тако еданъ за вечеромъ узео ора, и окрешући га у руцы бла-госиља: „како овај ора быо пунъ тако была наша кућа пуна берићета. Како овај ора быо пунъ, тако были пуни ам-бари жита и тако читавъ сатъ набраю, и уза свкѣй бла-гословъ викали су укућани: „аминъ“ кадъ веће све по-брои што му е срце желило; онда се прекрсти па ора разбіе, а кадъ тамо, а оно ора шуналь и ништа нема у нѣму. Сады, то домаћину и домаћима никакве бриге не зада, него сви у гласъ прену се смеяти, и први домаћинъ повиче: „Нечуй Боже шта пси лаю“ и сва челядъ опетъ за нѣмъ повичу место „аминъ“ то исто: „Нечуй Боже шта пасъ лае.“ И на томе се сврши, и то намъ найвише сведочи, да нашъ народъ ніе сувише суевѣранъ, еръ друг-чіе то бы читаву кућу сневеселило. — Ђданъ ера, комъ е мало было да узме ора па у кући за вечеромъ да тако благосиља, него е хтео да благосиља на полю, и да буде ближе неба; зато остави сву челядъ укући, и каже имъ да они изъ куће само вичу: „аминъ“ а онъ изађе напољ и поненъ се на плоть; узме капу у леву руку а ора у десну, и почне викати: „Како овај ора быо пунъ тако была пуна кућа скроба и скорупа и другогъ берићета“ а они сви изъ куће повичу: „аминъ“. Како овај ора быо пунъ, тако была свагда пуна таква ракіе и кеса новаца, и мешина катрана“ а они опетъ изъ куће повичу: „аминъ“ Опетъ ера почне: „Како овај ора быо пунъ — —“ но ту му се омакну ноге, и посрне съ плота, но непадне на землю, него му закаче пеленгаће за плоть и обеси се стр-моглавце па онда повиче: „Я сломи вратъ“ и они изъ ку-ће опетъ сви повичу као и досада: „Аминъ“ ера ніе се могао самъ да избави, већ опетъ висећи стрмоглавце о плоту запомаже „Ай помагайте я се обеси.“ И челядъ изъ куће опетъ сва угласъ као што ій е научіо повичу: „аминъ“. Найпосле дођу комшіе те га скину съ плота.— Католицы место бадняка имаю едно мало обично брезово хранато дрво, кое зову: Христово дрво. — И кое сво о-

Господаромъ Протомъ, и съ попомъ Павломъ изъ Врела растасмо. Они одоше къ Ужицама, а мы кући сваки својој, а самъ я узъ топъ у Палежъ.

1. *Юлія.* Цѣль данъ путовасмо по киши, растасмо се съ Господаръ Ђорѣмъ, и я съ Господ. Симомъ кнезомъ ноћи у Врбицы лѣпомъ селу. И

2. *Юлія.* Крозъ Раниловиће и Сибницу, лепа села, дођосмо у Борака у Симино село на добромъ месту. Ту ужинасмо и написмо се поштено, три топа Гос. Сима избацы. Кућа му е лепо уређена, познае се на млађима да е старешина правый Србинъ. Оданде 1½ сатъ идући дођосмо у Враниће кући Павла Поповића, и попа Димитрія; красни люди, я вастъ лако заборавити нећу. Ту я и Госп. Веса изъ Любинића, нашъ капетанъ, и топъ уквартирисмо се, а други наши до 100 момака поделише у село гди 2. гди 3. Описати се неможе како насъ е ово село лепо дочекало. Селяцы су сами долазили и молили насъ къ себи на квартиръ, као браћу утруђену и заслужену. — Сутра када пођосмо, сваки е добро благосиляо. Таково е село кадъ добра. паметна и радина кнеза и поглавара има као што е Сима и Павле.

3. *Юлія.* Послѣ раніе пођосмо къ Палежу, 2. сата далеко ту дођосмо, ручасмо у механи, и я писа Госп. Архимандриту Петровићу у писму Г. Капетана Зикића, и описао самъ му на кратко бой Карановачкій, преко попа Марка у Остружницы. После подне кренусмо се, и идо-смо до Звечке 2 сата, до Грабовца 1. до Любинића 3. свега 6. сати, до куће Г. Весе. Ту насъ лепо дочека Г. Веса и угости, сутра ручасмо, и мени попъ Янко показа путъ у Таково ¾ сата одъ любинића. У Таково самъ до-шао на коню попу Петру, и њму самъ се казао, ко самъ, загралио ме е и полюбіо као свога човека. Кодъ нѣга самъ провео и овај данъ, и 4-тый Юлія пріятно и у свако-якомъ разговорѣ, онъ ме е прелепо дочекао, изпратио, и дао ми е едне чарапе (то е овди знакъ особите любви и пріятельства).

5. *Юлія.* По ручку раставши се съ попомъ Петромъ пођемъ у Врело мојој милој домовини, и дођемъ къ Јоксиму, и ту се съ њима излюби: кодъ куће быаше Јоксимъ и Лаза и Јосимова жена Анна, и Павлова жена Ђри-на и 4. деце Јосимове, една девојчица лепа Аннина, и мати Тодора. Ту самномъ многи разговоръ бы, и пи се у здравль свою. — Ту самъ провео у миломъ одмору и дружеству 6. 7. и 8. Юлія. а

9. *Юлія.* Идо у врелску цркву, ту е было попъ Бранко и Янко изъ Любинића, попъ Павле изъ Врела и Господинъ Веса — а Јосимъ е црквенякъ и цркву лепшу у Србій видіо нисамъ одъ врелске и лепу кућу кодъ цркве за приходнике. Ту ми говорише да будемъ магистеръ, и да бы самъ само услаждению и срца захтеваню слѣдовати могао, то бы самъ воистину учиніо, тако е лепо место и пріятно Врело. — Ту ми стиже кнѣга одъ проте да што брже у Бранковине идемъ, и я такъ после полдне съ Јосимомъ сѣдавши на конѣ дођо у Бранковину послѣ 4. сата пута. — Господаръ Яковъ отицао беше са войскомъ на Ужице.

10. *Юлія.* Оде Господаръ Прота на остружницу и у Земуњъ за ради чебане, и други потребны ствари; а я оста дома, управляюћи кнѣге куда коя надлежи.

М И Р О Ђ И Я.

(Речникъ за животъ.)

Бадњи данъ. На бадњи данъ манъ се кодъ насъ врача него у очи Ђурђевадне. На бадњи данъ — кои по

кадъ кадъ у очи Божића пада — нема много врачаня, али има доста народны обичая кои су сви готово наликъ на врачанъ. Тай данъ дигне се, обично домаћинъ изъ куће узме сикиру, и већа часть укућана за њимъ, и оду у шуму. Изберу еданъ младъ правъ церићъ, и еданъ почне сећи, а сви наоколо трче и ватаю иверѣ што одъ тогъ дрвета одскаче, и редко кои иверѣ на земљу падне, наравна стваръ, да по гди кон иверѣ удари и учело онога кои оће да га увати. Потомъ упрте на леђа, и донесу кући, и метну га на ватру. Едни окрешу гране, а неки оставе све као што е одсеченъ. Онда домаћинъ са томъ истомъ сикиромъ, пре негъ што е што годъ друго секо, дође у воћњакъ и сва челядъ за њиме. И стане па зама-не што годъ може на ону воћку коя ніе родила тога лета; а челядъ запытаю га: „шта ћеишь то?“ а онъ одговори: „оћу да е посечемъ на ватру.“ А они га опетъ пытаю: „А зашто?“ „Еръ ніе родила овогъ лета.“ Одговори лю-тито домаћинъ. Онда сви окупе га молити, да непосече ту воћку и да ће до године родити. Тада домаћинъ на ту молбу, спусти сикиру, и само мало сецне, и оду на другу воћку, и сваку остави само подъ тымъ уговоромъ ако до године нероди да ће е за цело посећи. Полажай-никъ кадъ дође на Божићъ, а онъ узме угаракъ одъ бад-няка па цара у ватру и благосиля: „колико овде варница, толико ти у стану овчица, у полю волова и кравица; у ульнику кошница и т. д. Увече простре се у сва-кой кући слама, и деца пијучу а люди и жене квогћу по слами. Обично ора се еде и куваногъ жита. Неки на бо-жићъ а некій на бадњи данъ, благосиляю узъ ора. Тако еданъ за вечеромъ узео ора, и окрешући га у руцы бла-госиляо: „како овај ора быо пунъ тако была наша кућа пуна берићета. Како овај ора быо пунъ, тако были пуни ам-бари жита и тако читавъ сатъ набрајо, и уза свкѣй бла-гословъ викали су укућани: „аминъ“ кадъ веће све по-брои што му е срце желило; онда се прекрести па ора разбіе, а кадъ тамо, а оно ора шупаль и ништа нема у њму. Садъ, то домаћину и домаћима никакве брыге не зада, него сви у гласъ прсну се смеяти, и први домаћинъ повиче: „Нечуй Боже шта пси лаю“ и сва челядъ опетъ за њимъ повичу место „амина“ то исто: „Нечуй Боже шта пасъ лае.“ И на томе се сврши, и то намъ найвише сведочи, да нашъ народъ ніе сувинне суевѣранъ, еръ друг-чѣ то бы читаву кућу сневеселило. — Еданъ ера, комъ е мало было да узме ора па у кући за вечеромъ да тако благосиля, него е хтео да благосиля на полю, и да буде ближе неба; зато остави сву челядъ укући, и каже имъ да они изъ куће само вичу: „аминъ“ а онъ изађе напољ и поенъ се на плоть; узме капу у леву руку а ора у десну, и почне викати: „Како овај ора быо пунъ тако была пуна кућа скроба и скорупа и другогъ берићета“ а они сви изъ куће повичу: „аминъ“. Како овај ора быо пунъ, тако была свагда пуна тиква ракие и кеса новаца, и мешина катрана“ а они опетъ изъ куће повичу: „аминъ“ Опетъ ера почне: „Како овај ора быо пунъ — —“ по ту му се омакну ноге, и посрне съ плота, но непадне на земљу, него му закаче пеленгаће за плоть и обеси се стр-моглавце па онда повиче: „Я сломи вратъ“ и они изъ ку-ће опетъ сви повичу као и досада: „Аминъ“ ера ніе се могао самъ да избави, већ опетъ висећи стрмоглавце о плоту запомаже „Ай помагайте я се обеси.“ И челядъ изъ куће опетъ сва угласъ као што ій е научіо повичу: „аминъ“. Найпосле дођу комшиѣ те га скину съ плота. — Католицы место бадняка имаю едно мало обично брезово гравато дрво, кое зову: Христово дрво. — И кое сво о-

ките пантликама, колачима, ябукама шљивама и различнимъ стварма. и углаве га узправо на средъ астала, кое неколико дана тако стои, и обично деца скидаю колаче и беру ябуке. У Француской имаю измеђь осталогъ и тай обичай да се у очи Божића сву ноћ веселе и да освану: а тако исто у очи новогъ лета, и у очи нѣова три краља. Премда е република они оцетъ славе и празную три краља.

(Продуженъ слѣдуе.)

ДОМАЊЕ НОВОСТИ.

— Параброди почели су већь радити Дунавомъ и Савомъ.

— Попечитель внутреньи дѣла Госп. И. Гарашанинъ, кои е одъ дужегъ времена боловао, оздравіо е тако да е 19. о. м. при благомъ времену у отворенымъ колима изванъ вароши могао изаћи.

— У Неделю 20. о. м. држали су у читалишту членови скупштину гди су други за управитель изабрани.

— Између лепы вечерњи забава кое су узъ ове месецѣ даване, у првомъ реду стои кою е дао Г. К. Николаевићъ 20. о. м. као на данъ рођеня свое супруге госпође Полекіе, гди су и Нѣгова Свѣтлость нашъ Князь са своіомъ породицомъ были. А такође присуствовали су страни посланицы, и многобройна овдашня господа и грађани.

— Некиъ Степанъ изъ Божевца окруж. пожаревачкогъ, спремао е се да иде да проси девојку. Седне поредъ ватре спремати оружъ види да му еданъ пиштоль ніе подасуть, дуне у нѣга и после тога скреше пробе ради да види ели пуњъ, но пиштоль не плане. У томъ нѣгова сна коя е ту поредъ нѣга купала свое мало дете рекне му изъ шале: „Дедъ брацо, окреси јоштъ еданъ путъ, да видимъ оћу ли трепнути.“ Онда нѣтъ деверъ Стѣпанъ држећи пиштоль къ нѣој окренуть скреше; но по несрећи пиштоль, кои е быо пуњъ, упали и саставивши убіе жену, коя одма онди мртва падне. (Не само да е трепнула, него е сасвымъ зажмурила.)

— Изъ Раче пишу намъ да су турске страже поредъ Дрине постављене, и да су исте страже све чамце съ оне стране Дрине изсекле, и врло строго поступаю, а то за то што се сада у ономъ крају купи сво ружъ одъ свию, и чуваю да небеже овамо.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Ламартинъ рѣшио се, да остави за вавѣкъ Француску и да иде да живи у малой Ази на добрама што му е Султанъ поклоніо.

— У Енглеzkимъ рудама гди се комено угљвль копа, 1850. године чрезъ разне случаеве убіено е 632. човека, а ранѣно е или осакаћено: 905.

— По найновіемъ извѣстію енглеzкогъ правителства, постоянно войске у Енглеzкой рачунаюћи све, нема выше одъ 130. хиљада. Дакле слабо е што већа одъ белгиске войске, или одъ гарнизона кои само у Паризу стои.

— Енглеzке новине починю све выше и выше викати на Бунапарту.

— У Шпаній краљица издала е уредбу, коіомъ е ограничила већма печатню. — Генераль Нарваецъ, ніе хте-ла краљица да пусти предасе, и онъ е после краткогъ времена, отишао изъ Мадрада, при полазку осврнуо се

на варошь и рекао: „Сбогомъ остај Мадриде, нигда ме выше видити нећешъ.“

— Прашни грађанинъ Хонищъ, кои е сбогъ политични узрока затворенъ: предложіо е министерству аустрискомъ, да онъ зна едно средство, съ коимъ може Аустрија сваке године 40. милиона чистогъ прихода имати. Тога ради министерство ступило е съ нѣме у споразумѣніе, (и я знамъ то средство — нека се праве на ново банке. — премда онаи затвореный изрикомъ каже да ће савъ приходъ бити у сребру и злату. Съ тога по многимъ државама садъ е мода затворати люде, а оно вальда зато да мирно могу размышлявати о благостоянію и богатству државе.)

— Енглеzке новине сасвимъ опровргаваю, и смею се ономъ гласу, што се разпрострео, да се Енглеzка одъ нечега плаши, и да се повищуе брой войника, исте новине кое болъ познаю свое станъ, увѣраваю све да се Енглеzка неспрема, и да ніе ни едногъ войника выше умножила него што е было.

— За едну ноћ у Паризу е 400. балова было. (Мало играю како имъ се свира!)

— Кошутъ у Америки дошао е у Вашингтонъ но врло е ладно и безъ волъ примљнъ.

— Генераль Мамула кои е за управителя вѣногъ и грађанскогъ у Далмаціи постављнъ, врло е радостно свуда дочеканъ и примљнъ, одъ нѣга се далматинцы много надаю.

— У Паризу има 325. начина радиности за животъ, коя се у 13. одѣленія могу раздвоити 64. хиљаде има шпекуланта или кои фабрике разне имаю; и кои 342.500. радина занимаю, одъ кои су 204.900. мушкараца, 112.900. женскиня, коима обично едно надруго сваки данъ иде наднице еданъ милионъ франака. Надница мушкараца меня се одъ 2. до 10. франака (5. франака иде у еданъ нашъ талиръ). Има далъ 21. хиљада шегрта оба пола, сви одъ 12. — 16. год. — 34. хиљаде мушки надничара има кои немаю постоянно обиталиште, а женски има само 4. хиљаде кое немаю постоянногъ квартира. Све што се изради за годину у Паризу износи у вредности одъ прилике: 1500. милиона франака. Одъ чега 50. милиона изради се сами шешира, рукавица, и еспана одъ бронице.

Огласъ.

(1)

(2—3)

Ко годъ има нузлу, или покварено месо око зуба, па му изъ нѣга кадъ еде крвъ иде, и уста смрде, а радъ е да се одъ тога лако и одма курталише; — и онај, кои жели имати увекъ лепе и беле зубе, и предупредити имъ сваку нечистоћу на веки, — нека се изводи пријавити, или обратити подписаноме, одъ кога ће нѣку воду, саюзно са еднимъ прашкомъ, упутевиємъ и умѣреномъ цѣномъ, до-быти моћи.

У Пожаревцу, 10. Јануара 1852.

Владимиръ Васићъ.

ТЕЧАЙ НОВАЦА У БЕЧУ.

Дукати	30 $\frac{1}{4}$
Сребро	29 $\frac{3}{4}$